

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก จึงเห็นสมควรให้จัดทำ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา รวมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานด้านต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ 6/2552 เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2552จึงออกประกาศไว้ดังนี้

1. ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552”

2. ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิต มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

3. วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา

4. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย

4.1 ระดับคุณวุฒิ ได้แก่

ระดับที่ 1 อนุปริญญา (3 ปี)

ระดับที่ 2 ปริญญาตรี

ระดับที่ 3 ประกาศนียบัตรบัณฑิต

ระดับที่ 4 ปริญญาโท

ระดับที่ 5 ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

ระดับที่ 6 ปริญญาเอก

4.2 คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาต่างๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ

- (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- (2) ด้านความรู้
- (3) ด้านทักษะทางปัญญา
- (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศสำหรับสาขา/สาขาวิชาที่เน้นทักษะทางปฏิบัติต้องเพิ่มมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยโดยมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของแต่ละระดับคุณวุฒิและลักษณะของหลักสูตรอย่างน้อยต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ในแนวทางการปฏิบัติ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

4.3 ชื่อปริญญา จำนวนหน่วยกิต ระยะเวลาในการศึกษา และการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

5. ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษานำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ไปพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสสาขา/สาขาวิชาต่าง ๆ ของแต่ละระดับคุณวุฒิ เพื่อสถาบันอุดมศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตในสาขา/สาขาวิชาของระดับคุณวุฒิเดียวกันมีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติ และระดับสากล

6. ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิตามระดับคุณวุฒิของแต่ละสาขา/สาขาวิชา โดยจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และดำเนินการจัดการเรียนการสอนตลอดจนการวัดและการประเมินผลเพื่อให้มั่นใจว่า บัณฑิตมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามข้อ 4.2

7. ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรโดยมีตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และเกณฑ์การประเมินตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิตามระดับคุณวุฒิของสาขา/สาขาวิชานั้น ๆ

8. ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย ทุก ๆ 5 ปี

9. ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่หลักสูตรที่ดำเนินการได้มาตรฐานตามประกาศนี้ต่อสาธารณะตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

10. ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาหลักสูตรที่จะรับนักศึกษาใหม่เป็นครั้งแรกตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไปตามประกาศนี้ สำหรับหลักสูตรที่เปิดสอนอยู่แล้วต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับประกาศนี้ภายในปีการศึกษา 2555

11. ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษากำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานตามเจตนารมณ์ของประกาศนี้

12. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด(ประกาศ ณ วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 โดยนายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

2.2 ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

เพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และมีมติคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ 6/2552 เมื่อ วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2552 จึงออกประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ไว้ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะเสนอมาตรฐานคุณวุฒิของแต่ละระดับและสาขา/สาขาวิชาซึ่งครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ ตามแบบ มคอ.1 ท้ายประกาศนี้ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรต่อไป

2. ให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้สองวิธี ดังนี้

2.1 ใช้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาของระดับคุณวุฒินั้น เป็นแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร

2.2 ใช้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรกรณีที่กระทรวงศึกษาธิการยังมิได้ประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาของระดับคุณวุฒินั้น

3. ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้ชัดเจน โดยครอบคลุมหัวข้อต่างๆ ตามแบบ มคอ.2 มคอ.3 และ มคอ.4 ท้ายประกาศนี้

4. ให้สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนดระบบและกลไกของการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร และต้องอนุมัติหลักสูตรซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน

5. ให้สถาบันอุดมศึกษาเสนอหลักสูตรซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติให้เปิดสอนแล้วให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน 30 วันนับแต่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติ

6. ให้สถาบันอุดมศึกษาบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชานั้นๆ หรือกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กรณีที่กระทรวงศึกษาธิการยังมิได้ประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาของระดับคุณวุฒินั้นๆ และชี้แจงไว้ซึ่งคุณภาพมาตรฐานดังกล่าว โดยดำเนินการดังนี้

6.1 พัฒนาอาจารย์ทั้งด้านวิชาการ วิธีการสอนและวิธีการวัดผลอย่างต่อเนื่อง

6.2 จัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยให้เพียงพออย่างมีคุณภาพ รวมทั้งอาจประสานกับสถาบันอุดมศึกษาและ/หรือหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

6.3 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุกๆ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรนั้นๆ

6.4 จัดให้มีการรายงานผลการจัดการศึกษาเป็นรายวิชา ประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ทุกภาคการศึกษา และเป็นรายหลักสูตรทุกปีการศึกษา โดยมีหัวข้อตามแบบ มคอ.5 มคอ.6 และ มคอ.7 ตามลำดับที่แนบท้ายประกาศนี้

6.5 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการจัดการศึกษาต่อสภาสถาบันอุดมศึกษาทุกปีการศึกษา

6.6 ประเมินหลักสูตรเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี

7. ให้สถาบันอุดมศึกษาประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องทุกหลักสูตร โดยดำเนินการดังนี้

7.1 กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่สะท้อนการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

7.2 ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตามระบบประกันคุณภาพภายในของหลักสูตร

7.3 รายงานผลการดำเนินการต่อสภาสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการการอุดมศึกษา และสาธารณะ

7.4 นำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและทันสมัยอยู่เสมอ

8. ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่หลักสูตรใหม่/ปรับปรุงที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้เปิดสอนไปแล้วอย่างน้อยครึ่งระยะเวลาของหลักสูตรตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

8.1 เป็นหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา ก่อนเปิดสอนและได้แจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน 30 วันนับแต่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติหลักสูตรนั้น

8.2 ผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยระดับดีขึ้นไปต่อเนื่องกัน 2 ปี นับตั้งแต่เปิดสอนหลักสูตรที่ได้พัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เว้นแต่หลักสูตรใดที่มาตรฐานคุณวุฒิสภา/สาขาวิชาได้กำหนดตัวบ่งชี้และ/หรือเกณฑ์การประเมินเพิ่มเติม ผลการประเมินคุณภาพจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มาตรฐานคุณวุฒิสภา/สาขาวิชานั้นๆ กำหนด จึงจะได้รับการเผยแพร่ กรณีหลักสูตรใดมีครึ่งระยะเวลาของหลักสูตร 1 ปี หรือน้อยกว่าให้พิจารณาผลการประเมินคุณภาพภายในของปีแรกที่เปิดสอนด้วยหลักเกณฑ์เดียวกัน

8.3 หลักสูตรใดที่ไม่ได้รับการเผยแพร่ ให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการปรับปรุงตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะกำหนดจากผลการประเมินต่อไป

8.4 กรณีหลักสูตรใดได้รับการเผยแพร่แล้ว สถาบันอุดมศึกษาจะต้องกำกับดูแลให้มีการรักษาคุณภาพให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ โดยผลการประเมินคุณภาพภายในต้องมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไป หรือเป็นไปตามที่มาตรฐานคุณวุฒิสภา/สาขาวิชานั้นกำหนดทุกปีหลังจากได้รับการเผยแพร่ หากต่อมาปรากฏว่าผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาได้ไม่เป็นไปตามที่กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อพิจารณาถอนการเผยแพร่หลักสูตรนั้น จนกว่าสถาบันอุดมศึกษานั้นจะได้รับการปรับปรุงตามเงื่อนไขของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

9. คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะติดตามการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง กรณีที่พบว่าไม่เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด ให้มีการปรับปรุงตามเงื่อนไขของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

10. ขั้นตอนการดำเนินการและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องปรากฏในเอกสารกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางการปฏิบัติที่แนบท้ายประกาศนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

2.3 วัตถุประสงค์หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

1. เพื่อผลิตบัณฑิตผู้มีความรู้ความชำนาญด้านทักษะการประกอบอาหาร การตลาด การผลิต ควบคุมคุณภาพการประกอบอาหารและตรวจสอบผลงานเชิงอุตสาหกรรม และสามารถสาธิต

การประกอบอาหารอย่างถูกวิธี สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านอาหารและโภชนาการ

2. ปฏิบัติงานในหน้าที่ธุรกิจด้านการพัฒนาทางด้านอาหารและโภชนาการ นักวิชาการที่สามารถวิเคราะห์วิจัยและติดตามประเมินผล ปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ และสามารถประกอบธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สามารถทำการศึกษา ค้นคว้า วิจัยและเผยแพร่ความรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านอาหารและโภชนาการให้เหมาะสมกับชีวิตของสังคมในปัจจุบัน สามารถในการตัดสินใจวางแผนดำเนินงานและแก้ปัญหาด้วยวิชาการ หลักการ และเหตุผล ทั้งในชีวิตประจำวันและงานธุรกิจ เป็นผู้ใฝ่ในการศึกษาดลอดชีวิต เพื่อติดตามวิทยาการสมัยใหม่ และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปรับปรุงสมรรถภาพของงานในหน้าที่

4. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความหมั่นเพียร ความอดทน ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลทั่วไป ทั้งในครอบครัวและสังคม ตรงต่อเวลา ประหยัด ประณีต และมีเจตคติต่อวิชาชีพของตนในทางที่ดี

2.4 กลุ่มมาตรฐานผลการเรียนรู้

1. ด้านการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรม รวมถึงการพัฒนาระบบค่านิยม ความสามารถในการแก้ไขข้อขัดแย้งทางค่านิยม นิสัยในการประพฤติอย่างมีจริยธรรม และยึดเหนี่ยวมาตรฐานศีลธรรมอย่างสูงทั้งในเรื่องส่วนตัว และสังคม

2. ด้านความรู้ ความสามารถในการจำ และการนำเสนอข้อมูล

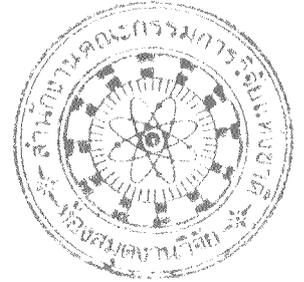
3. ด้านทักษะทางความคิด และเชาวน์ปัญญา ความสามารถในการวิเคราะห์ และประยุกต์ความเข้าใจในแนวคิด จากหลักการและทฤษฎี เพื่อใช้ในการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ รวมถึงความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในกลุ่ม มีภาวะผู้นำ มีความสามารถวางแผน และรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์ และการสื่อสาร มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร รวมถึงความในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และสถิติ

6. ด้านทักษะการปฏิบัติในการนำความรู้ภาคทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ โดยใช้ความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบูรณาการได้อย่างสร้างสรรค์ในการสร้างงานให้เป็นรูปธรรม

หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2550)

1. ชื่อหลักสูตร
  - 1.1 ชื่อภาษาไทย หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ
  - 1.2 ชื่อภาษาอังกฤษ Bachelor of Home Economics Program in Food and Nutrition

2. ชื่อปริญญา
  - 2.1 ชื่อเต็มภาษาไทย คหกรรมศาสตรบัณฑิต (อาหารและโภชนาการ)
  - 2.2 ชื่อย่อภาษาไทย คศ.บ. (อาหารและโภชนาการ)
  - 2.3 ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ Bachelor of Home Economics (Food and Nutrition)
  - 2.4 ชื่อย่อภาษาอังกฤษ B.H.E. (Food and Nutrition)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
  - 4.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ด้านทฤษฎี และมีทักษะในการปฏิบัติงานด้านอาหาร โภชนาการ การบริการอาหารและเครื่องดื่ม และการสุขาภิบาลและความปลอดภัยในอาหาร ในรูปแบบที่มีคุณภาพ ปลอดภัยต่อการบริโภค สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนผลผลิตทางด้านอาหารให้เพียงพอกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต
  - 4.2 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการบูรณาการวิชาต่างๆ อย่างเป็นองค์รวม มีแนวคิดอย่างเป็นระบบในการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ให้ก้าวหน้า สามารถนำความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญไปประกอบอาชีพในสถานประกอบการด้านอาหารและโภชนาการได้
  - 4.3 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถในการใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อมุ่งพัฒนาตนเอง และวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้า สามารถติดต่осоสื่อสารอย่างเข้าใจในโลกเทคโนโลยีที่ทันสมัย
  - 4.4 เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ สุจริต ตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ รับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม และดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

สำนักวิชาคหกรรมศาสตร์ ราชภัฏบุรีรัมย์
วันที่ 20 ก.พ. 2555
เลขที่ 244067
นายอภิรักษ์ งามเมือง

5. กำหนดการเปิดสอน

เปิดดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นต้นไป

6. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

6.1 รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทุกแผนก หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า

6.2 รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ หรือเทียบเท่า เข้าศึกษาโดยการเทียบโอนหน่วยกิต

7. การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

โดยวิธีการสอบคัดเลือกตามระเบียบการคัดเลือกบุคคล เพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย-เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

8. ระบบการศึกษา

8.1 การจัดการศึกษา

ใช้ระบบทวิภาค โดยในปีการศึกษาหนึ่งๆ แบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ ในภาคการศึกษาปกติมีเวลาศึกษา 16 สัปดาห์ และสำหรับภาคการศึกษาฤดูร้อนมีเวลาศึกษา 8 สัปดาห์

8.2 การคิดหน่วยกิต

8.2.1 วิชาภาคทฤษฎี ใช้เวลาศึกษา 16 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ คิดเป็น 1 หน่วยกิต

8.2.2 วิชาภาคปฏิบัติ ใช้เวลาศึกษา 32 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ คิดเป็น 1 หน่วยกิต

8.2.3 การทำโครงการ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ใช้เวลาทำงานหรือฝึกปฏิบัติ 48 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ คิดเป็น 1 หน่วยกิต

9.ระยะเวลาการศึกษา

นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาใช้ระยะเวลาศึกษา 8 ภาคการศึกษาปกติ แต่ไม่เกิน 16 ภาคการศึกษาปกติ (8 ปีการศึกษา)

10. การลงทะเบียนการเรียน

10.1 การลงทะเบียนเรียนแบบเต็มเวลา ให้ลงทะเบียนได้ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และลงได้ไม่เกิน 22 หน่วยกิต ต่อภาคการศึกษาปกติ

10.2 การลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาฤดูร้อน ให้ลงได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต

11. การวัดผลการสำเร็จการศึกษา

11.1 การวัดผลการศึกษา ให้ปฏิบัติตามประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เรื่องหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาในระดับปริญญาตรี

การประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชา ให้กำหนดเป็นระดับคะแนนต่างๆ ซึ่งมีค่าระดับคะแนนต่อหน่วยกิต และผลการศึกษาต่อไปนี้

ระดับคะแนน(Grade)	ค่าระดับคะแนนต่อหน่วยกิต	ผลการศึกษา
ก หรือ A	4.0	ดีเยี่ยม(Excellent)
ข ⁺ หรือ B ⁺	3.5	ดีมาก(Very Good)
ข หรือ B	3.0	ดี (Good)
ค ⁺ หรือ C ⁺	2.5	ดีพอใช้ (Fair Good)
ค หรือ C	2.0	พอใช้ (Fair)
ง ⁺ หรือ D ⁺	1.5	อ่อน(Poor)
ง หรือ D	1.0	อ่อนมาก(Very Poor)
ด หรือ F	0.0	ตก(Fail)
ถ หรือ W	-	ถอนรายวิชา(Withdrawn)
ม.ส. หรือ I	-	ไม่สมบูรณ์(Incomplete)
พ.จ. หรือ S	-	พอใจ(Satisfactory)
ม.จ. หรือ U	-	ไม่พอใจ(Unsatisfactory)
ม.น. หรือ AU	-	ไม่นับหน่วยกิต(Audit)

11.2 การสำเร็จการศึกษา

นักศึกษาต้องศึกษาทุกรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผ่านเกณฑ์ประเมินรายวิชา และได้แต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนน หรือเทียบเท่า

12. อาจารย์ผู้ทำการสอน

- 12.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร ประกอบด้วยอาจารย์ 5 ท่าน
- 12.2 อาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วยอาจารย์ 18 ท่าน
- 12.3 อาจารย์พิเศษ จำนวน 4 ท่าน

13. จำนวนนักศึกษา

จำนวนนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

จำนวนนักศึกษา/ชั้นปีที่	ปีการศึกษา				
	2550	2551	2552	2553	2554
1	40	40	40	40	40
2	-	40	40	40	40
3	-	-	40	40	40
4	-	-	-	40	40
รวม	40	80	120	160	160
จำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา			-	40	40

14. สถานที่และอุปกรณ์การสอน

ใช้สถานที่ และอุปกรณ์การสอนของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

15. ห้องสมุด

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ได้จัดเตรียมตำราวิชาการ และวารสารทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศไว้ในห้องสมุด

16. งบประมาณ ประมาณการรายจ่ายในการจัดการศึกษา มีดังนี้

รายการ	ปีงบประมาณ					
	ร้อยละ	2550	2551	2552	2553	2554
1. เงินเดือน และ ค่าจ้างประจำ	60.78	2,954,819.00	3,132,108.00	3,320,035.00	3,519,236.00	3,730,391.00
2. ค่าจ้างชั่วคราว	3.34	183,120.00	183,120.00	183,120.00	183,120.00	183,120.00
3. ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	12.94	447,200.00	592,200.00	737,205.00	882,200.00	887,276.00
4. ค่า สาธารณูปโภค	-	-	-	-	-	-
5. ค่าครุภัณฑ์	16.47	515,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00
6. ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	-	-	-	-	-	-
7. ค่าเงินอุดหนุน	2.82	137,122.00	145,349.00	154,070.00	163,314.00	173,113.00
8. รายจ่ายอื่น ๆ	3.65	200,039.00	200,023.00	200,070.00	200,030.00	200,000.00
รวม	100%	4,437,300.00	5,252,800.00	5,594,500.00	5,947,900.00	6,173,900.00

17. หลักสูตร

17.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	135	หน่วยกิต
17.2 โครงสร้างหลักสูตร		
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	32	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	97	หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาแกน	19	หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาชีพบังคับ	63	หน่วยกิต
2.3 กลุ่มวิชาเลือก	15	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

18. การประกันคุณภาพของหลักสูตร

หลักสูตรนี้กำหนดระบบประกันคุณภาพหลักสูตรไว้ 4 ประเด็น ดังนี้

18.1 การบริหารหลักสูตร

18.1.1 ให้มีการจัดทำโครงการสอนทุกรายวิชา

18.1.2 จัดทำทำเนียบผู้สอนทั้งอาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษ

18.1.3 ให้มีการประเมินผลการเรียนการสอน

18.1.4 นำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนการสอน และหลักสูตร

18.2 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

18.2.1 มีการสำรวจทรัพยากรทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย

18.2.2 จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์และสื่อทุกประเภทเพื่อใช้ในการเรียนการสอนให้

พอเพียง

18.2.3 วางแผนงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรทดแทน และเพิ่มเติม

18.3 การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา

18.3.1 จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา

18.3.2 มีการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ และปัจฉิมนิเทศนักศึกษาที่จะจบการศึกษา

18.3.3 มีบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

18.3.4 มีโครงการพัฒนานักศึกษา กิจกรรมชมรม กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม

18.3.5 มีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา และทุนการศึกษา

18.4 ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

18.4.1 สำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตจากสถานประกอบการ

19. การพัฒนาหลักสูตร

19.1 ดัชนีบ่งชี้มาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา สำหรับหลักสูตรนี้

19.1.1 มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษา

19.1.2 มีระบบวัดและประเมินผลการศึกษา

19.1.3 มีระบบประเมินผลการเรียนการสอน

19.1.4 มีการจัดการฝึกงานของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ

19.1.5 มีระบบการติดตามการมีงานทำของบัณฑิตหลังจบการศึกษาแล้ว

19.1.6 มีการประเมินความพึงพอใจของหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

19.2 กำหนดการประเมินหลักสูตรตามดัชนีบ่งชี้ข้างต้น ทุกๆ ระยะเวลา 5 ปี กำหนดการประเมินครั้งแรกปี 2554

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาลินี จำเนียร และรจนารถ ชูใจ (2546) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตพยาบาล ที่พึงประสงค์: กรณีศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี กระทรวงสาธารณสุข สำนักงาน

ปลัดกระทรวง สถาบันพระบรมราชชนก โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ตามความต้องการของสังคมและความเป็นจริง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครอง เจ้าของทุน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตบัณฑิตพยาบาล และประชาชนผู้รับบริการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของพยาบาลตามความคิดเห็น 9 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ ด้านการบริหาร ด้านภาวะผู้นำ ด้านทักษะเกี่ยวกับมนุษย์และมวลชน ด้านการใช้เทคโนโลยี และด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในลำดับแรกคือ ความสามารถด้านการปฏิบัติการพยาบาล นอกจากนี้ทักษะที่สำคัญที่ประชาชนต้องการในด้านการปฏิบัติการพยาบาลคือ การเป็นกันเองกับผู้ใช้บริการ และเคารพถึงสิทธิเสรีภาพของผู้ป่วย ด้านบุคลิกภาพนั้นต้องการให้บัณฑิตพยาบาลมีคุณลักษณะด้านตรงต่อเวลาเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ มีสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจแข็งแรงสมบูรณ์

อุษณีย์ วรรณาลัย และคณะ (2551) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง ในปีการศึกษา พ.ศ. 2547-2549 โดยศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้บัณฑิต และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในปีพ.ศ. 2547-2549 จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยการปรับปรุงมาจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อสมรรถนะของบัณฑิตที่สร้างขึ้นโดยคณะทำงานของส่วนพัฒนาการศึกษาของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่สำเร็จจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง ที่ปฏิบัติในหน่วยงานของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์เทียบเท่าปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์เทียบเท่าปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

โรจน์รวี พจน์พัฒนาพล (2552) ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ใน
 ทรรศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและ
 เปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านการเรียนรู้ ความมีคุณธรรมจริยธรรม ความ
 มีวินัยในตัวเอง และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนตามทรรศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัย
 เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาใน
 ภาคเรียนที่ 2/2551 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 297 คน ผลการวิจัยพบว่า
 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในด้านการเรียนรู้ ความมีคุณธรรมจริยธรรม ความมีวินัยใน
 ตัวเอง และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนมีความคิดเห็น
 ทุกด้านอยู่ในระดับสูง คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีความ
 คิดเห็นทุกด้านอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณารายด้านในภาพรวมพบว่า ด้านการเรียนรู้ นักศึกษามี
 ความรู้ด้านปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยง
 วิธีการเรียนรู้เข้ากับสภาพปัญหาและประสบการณ์ในชีวิตจริง และสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รู้
 ไปสู่ผู้อื่นได้ ด้านความมีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามัคคีมีน้ำใจอยู่ในระดับสูง คือมีความจริงใจ
 และเป็นกันเองกับทุกๆ คน ช่วยเหลือเพื่อน ๆ ไม่ดูดาย เห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน มีน้ำใจ
 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และร่วมมือกับเพื่อน ๆ เพื่อให้งานสำเร็จร่วมกัน ด้านความมีวินัยในตัวเอง
 นักศึกษาปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยอยู่ในระดับสูง คือ เคารพสิทธิของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ รักษา
 ความสามัคคีในหมู่คณะ เคารพกฎกติกาของสังคม เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของ
 มหาวิทยาลัย ด้านลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีความสามารถด้านอดได้รอได้ในระดับสูง คือ ไม่
 ทำกิจกรรมใดที่ล่วงเกินหรือขัดต่อศีลธรรม มีความอดทนรู้จักอดได้รอได้ รู้จักห้ามใจตนเองหาก
 การรอคอยนั้นจะทำให้เกิดผลดี แล้วก็มั่นใจจะรอโดยไม่กระวนกระวายใจ และการเลือกซื้อของ
 จะใช้พิจารณาญาณ กลั่นกรอง และรู้จักห้ามใจถ้าของสิ่งนั้นเกินความจำเป็น

ภุชงค์ จันทร์จิระ (2553) ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี ตามความ
 คิดเห็นของสถานประกอบการ พบว่า คุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ ด้าน
 คุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านทักษะในการประกอบอาชีพ
 และด้านบุคลิกภาพ